

Adres van den gewezen luit.-kol.-intend. C. M. A. Douglas, om betering van door adressant geleden onrecht en nadeel.

(106. 2.)

BRIEF VAN DEN MINISTER VAN OORLOG.

Aan
den Heer Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal.

's GRAVENHAGE, 28 April 1910.

In verband met het onder dagteekening van 16 Maart l. l. uitgebrachte Verslag der Commissie, in wier handen is gesteld het request van den luitenant-kolonel op non-activiteit C. M. A. DOUGLAS, dd. 20 September 1909, met zeven bijlagen, ter zake van de inlichtingen door den toenmaligen Minister van Oorlog aan de Kamer verstrekt bij brief van 26 Juni t. v., heb ik de eer, U Hoogedelgestreng eenige nadere inlichtingen te doen toekomen, waarvan kennisneming door de Kamer, vóór de verdere behandeling van deze zaak, mij gewenscht voorkomt.

De Minister van Oorlog.

W. COOL.

(106. 3.)

NADERE INLICHTINGEN VAN DEN MINISTER VAN OORLOG.

Aan het slot van haar, onder dagteekening van 16 Maart 1910, uitgebracht rapport spreekt de Commissie uit de Tweede Kamer der Staten-Generaal, in wier handen was gesteld het request van den luitenant-kolonel-intendant op non-activiteit C. M. A. DOUGLAS dd. 20 September 1909, met zeven bijlagen, als hare meening uit:

„dat het tot verkrijging eener zoo goed mogelijke rechtsbedeeling haar dringend noodig lijkt, dat de officier wiens zaak onderzocht wordt, volledig kennis neme van de rapporten over hem uitgebracht, aangezien alleen op die wijze juiste berechting mogelijk wordt. De mededeeling in de inlichtingen van Minister SABROX (1) voorkomende: „Wellicht is het mogelijk, dat adressant tot deze meening gebracht is door de omstandigheid, dat hij geen kennis draagt van den inhoud van het door de Commissie uitgebracht rapport, waarop die (bekende) conclusie is gegrond”, tast naar de meening uwer Commissie de werkwijze aan. En alleen wanneer alle waarborgen aanwezig zijn, dat de nieuwe instelling aan de eischen, door het recht te stellen, voldoet, zal zij er toe kunnen medewerken, dat de zoozeer te betreuren reclames bij de Volksvertegenwoordiging in de toekomst eenige vermindering ondergaan”.

Uit deze opmerking zou kunnen worden afgeleid, dat de Commissie van gevoelen is, dat den luitenant-kolonel DOUGLAS door den toenmaligen Minister van Oorlog iets onthouden is, wat hem met het oog op „de eischen door het recht te stellen” en ter bevordering eener „juiste berechting”, door dien bewindsman had moeten zijn medegedeeld.

De ondergeteekende is van meening, dat deze opmerking voortspruit uit eene minder juiste opvatting van den stand der zaak en hij acht het noodig de gronden voor deze meening in het kort uiteen te zetten, vóórdat de conclusie der Commissie in openbare behandeling komt.

Na indiening van zijne memoriën van rechtvaardiging van 17 April 1906 en van 30 April 1907 bij den Minister van Oorlog, en zulks onderscheidenlijk over zijne beoordeelingen over de jaren 1905 en 1906, wendde de luitenant-kolonel-intendant DOUGLAS, die op het eerstvermelde bezwaarschrift het antwoord van den Minister van Oorlog onder dagteekening van 11 Mei 1906 had ontvangen, zich, zonder de beslissing des Ministers op zijne tweede memorie af te wachten, op 14 Juni 1907 met een adres, betreffende die zelfde beoordeelingen, tot de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Op 27 Juni d. a. v. besliste de Kamer, dat ter zake inlichtingen aan den Minister van Oorlog zouden worden gevraagd en nadat de betrokken Commissie uit de Kamer die inlichtingen, welke op 17 September 1908 door Minister SABROX werden ingezonden, had onderzocht, werd dien Minister, op voorstel

(1) Bedoeld zijn de inlichtingen door dien Minister verstrekt bij brief van 26 Juni 1909 (Zie Gedrukte Stukken, Zitting 1908—1909—310, n°. 1).

der Commissie, door de Kamer in de avondvergadering van 23 December 1908 in overweging gegeven eene Commissie te benoemen als bedoeld in § 25 van het voorschrift-beoordeelingslijsten, ten einde de door adressant tegen zijne beoordeelingen over 1905, 1906 en 1907 ingebrachte bezwaren te onderzoeken.

Waar nu de Commissie uit de Kamer in hare beschouwingen, welke tot dit voorstel aanleiding gaven, met nadruk wees op den omvang, welken de reclame-DOUGLAS allengs had aangenomen, en tevens als hare meening uitsprak, dat eene Commissie, als in het voorschrift-beoordeelingslijsten bedoeld, niet alleen veel spoediger dan zij met hare taak gereed kon zijn, maar ook, ten gevolge van hare bevoegdheid om getuigen te hooren, veel gemakkelijker een juist oordeel kon vellen, daar was wel geen andere gevolgtrekking mogelijk dan deze: dat de Kamer op de door haar aangeduide wijze een door deskundigen samengesteld onpartijdig rapport verlangde te ontvangen, om daarop hare beslissing in de onderwerpelijke zaak te kunnen gronden.

Dat met de beslissing der Kamer van 23 December 1908 zou bedoeld zijn de reclame van luitenant-kolonel DOUGLAS ter afdoening in handen te stellen van den Minister van Oorlog, was toch uit niets gebleken.

Toen dan ook de Commissie, als bedoeld in het voorschrift-beoordeelingslijsten, hare taak volbracht en rapport aan den Minister van Oorlog uitgebracht had, heeft deze bewindsman zich gehaast het rapport aan de Kamer aan te bieden.

Aanleiding om den inhoud van dat stuk tevens ter kennis van den luitenant-kolonel DOUGLAS te brengen, bestond er voor hem allerminst, waar toch die hoofdofficier zich met zijne bezwaren niet tot den Minister van Oorlog, maar tot de Tweede Kamer der Staten-Generaal gewend had, en dus niet van den Minister, maar van de Kamer antwoord moest ontvangen.

Alleen de omstandigheid, dat in het laatst van de maand Januari 1909 — op een oogenblik, dat de Kamer op recès was en dus het bezwaarschrift van overste DOUGLAS niet in behandeling nemen kon — eene beslissing ten aanzien van het al of niet bevorderen van dien hoofdofficier moest worden genomen, deed den Minister van Oorlog besluiten, de door hem gedeelde conclusie van het rapport, waarin werd uitgesproken, dat het gehouden onderzoek geene wijziging had gebracht in het ongunstige oordeel over zijne geschiktheid voor den hoogereren rang, al dadelijk ter kennis van luitenant-kolonel DOUGLAS te brengen, opdat deze tijdig weten zou, dat hij er niet op kon rekenen, tot den naasthoogereren rang te worden bevorderd.

De ondergeteekende vertrouwt, dat de vorenstaande uiteenzetting bij de Kamer de overtuiging zal vestigen, dat er voor de opmerking, als zou door zijnen ambtsvoorganger aan adressant ten onrechte de inhoud van het geheele rapport zijn onthouden, geene aanleiding bestaat.

In die omstandigheden wenscht de ondergeteekende het thans dan ook aan de Kamer over te laten, of zij het rapport, bedoeld onder 1°, der conclusie van het Verslag dd. 16 Maart 1910, al dan niet aan den luitenant-kolonel-intendant DOUGLAS wil bekend maken.

Soortgelijke overwegingen gelden mede ten aanzien van het verstrekken van een afschrift van de bijlagen, gevoegd bij den dezerzijdschen Kabinetsbrief van 26 Juni 1909, litt. F 64, bedoeld in evenvermelde conclusie, waarbij moge worden aangegeekend, dat, nu het gedeelte uit die bijlage, hetwelk — op grond van het vertrouwelijk karakter — den Minister SABROX aanleiding gaf die inlichtingen uitsluitend ter kennisneming van de leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal toe te zenden, door de Commissie reeds is opgenomen op bladz. 5 van haar Verslag dd. 16 Maart l. l. (zie Gedrukte Stukken, Zitting 1909—1910, — 106, n°. 1), er thans verder geen bezwaar meer tegen bestaat die inlichtingen in haar geheel openbaar te maken.

's Gravenhage, 28 April 1910.

De Minister van Oorlog,

W. COOL.

